

Samspil 4G og Wi-Fi

Þór Jes Þórisson
Sæmundur E. Þorsteinsson

UT messan
7. febrúar 2014

Efnisyfirlit

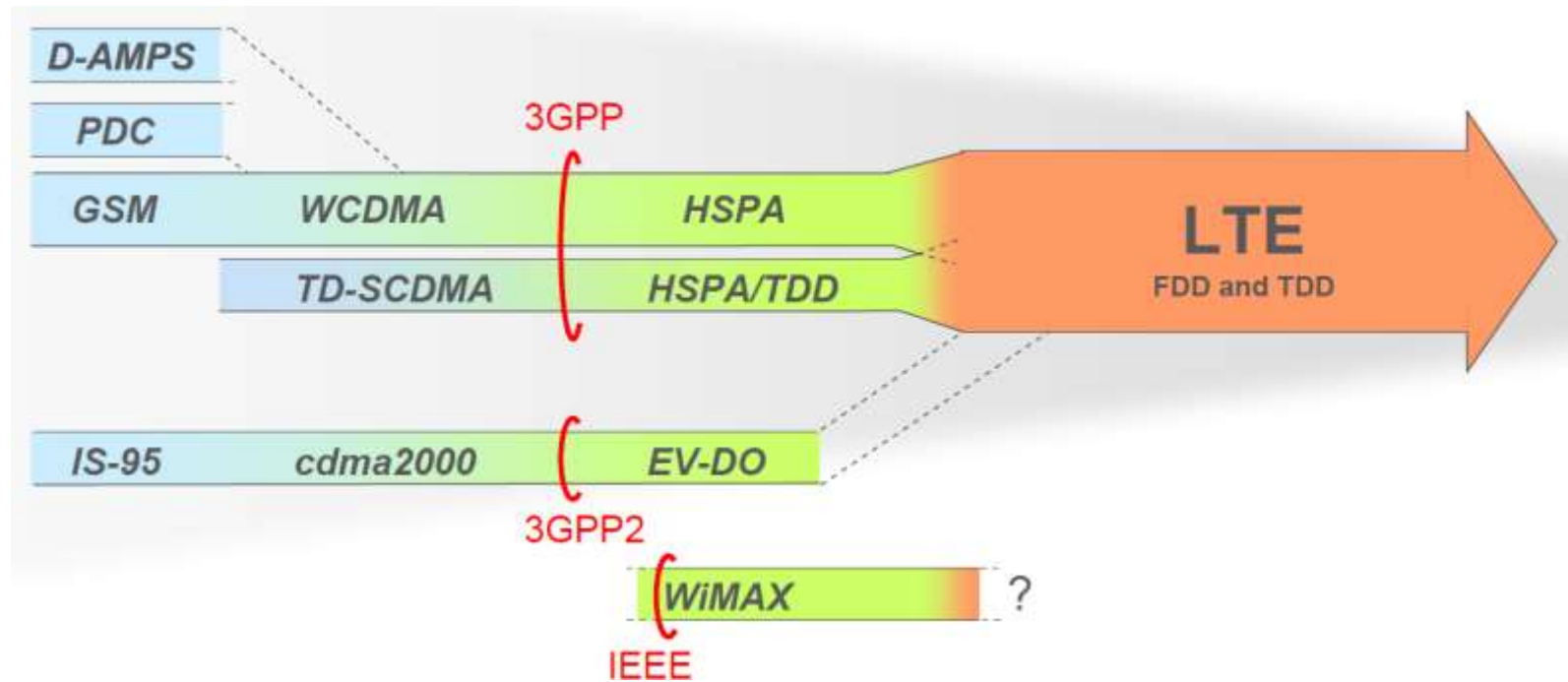
- Þróun 3G/4G
- Þróun Wi-Fi
- Samspil 3G/4G og Wi-Fi
- Er framtíð farsímakerfa smásendar?
- Endabúnaður fyrir Wi-Fi
- Samnýting Wi-Fi og 3G/4G
- Samantekt

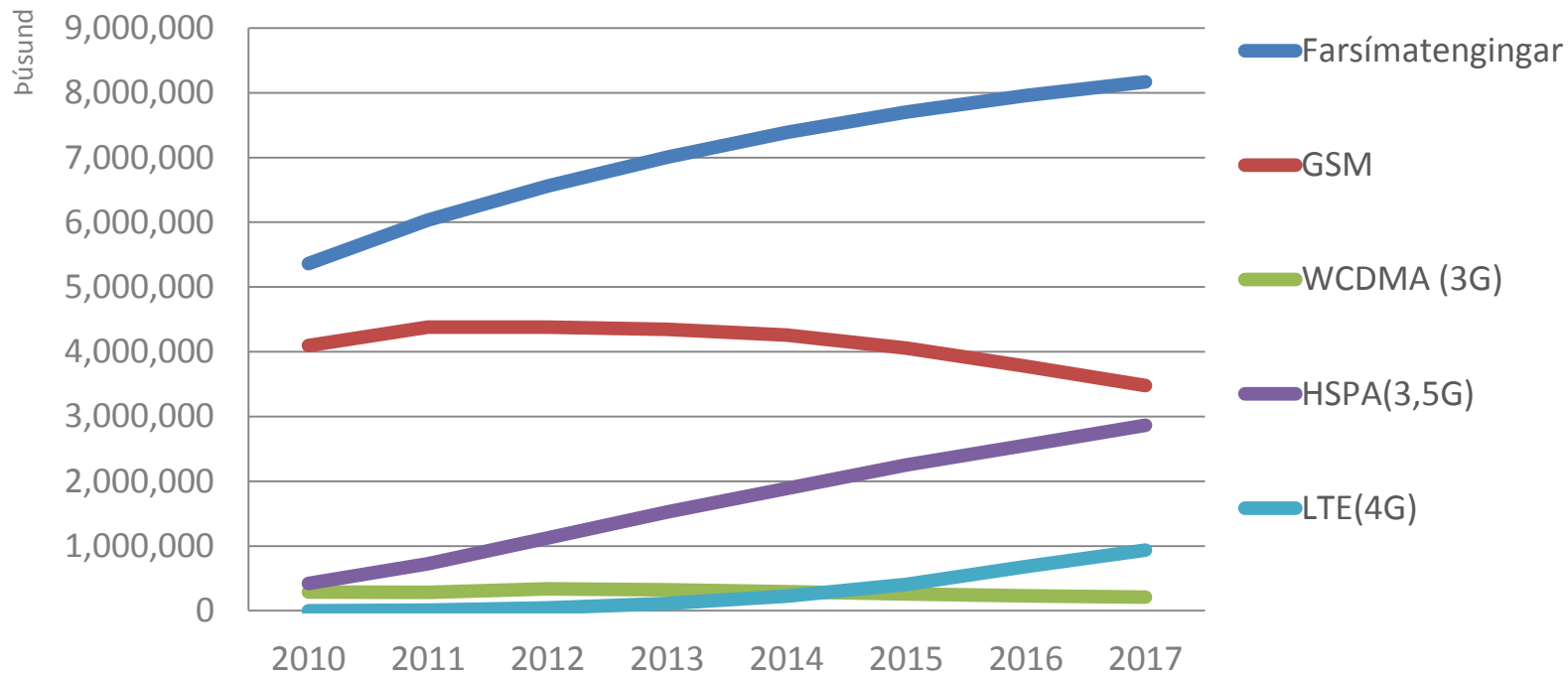
Þróun 3G/4G

Fortíð, nútíð og framtíð

Aðdragandinn að LTE(4G)

Farsímatengingar í heiminum 2010-17

Þjónustumöguleikar LTE(4G)

- LTE hentar mjög vel fyrir:
  - Háhraða gagnaflutning á ferð
  - Heimili með takmarkaða bandbreiddarþörf
  - Sumarbústaði eða þ.s. ekki eru góð fastlínukerfi
  - „Ad-hoc“ fjarskiptaparfir
  - M2M eða „Internet of Things“
- Líkleg meðalupplifun á hraða í LTE
  - Niðurhal 10 – 20 Mb/s
  - Upphal 5 – 10 Mb/s
- Dugar ekki í IPTV, eins og notkunin er á Ljósnetinu

Meðalniðurhalshraði í 4G kerfum í BNA 2012- 13

11,9Mb/s

16,6Mb/s

12,7Mb/s

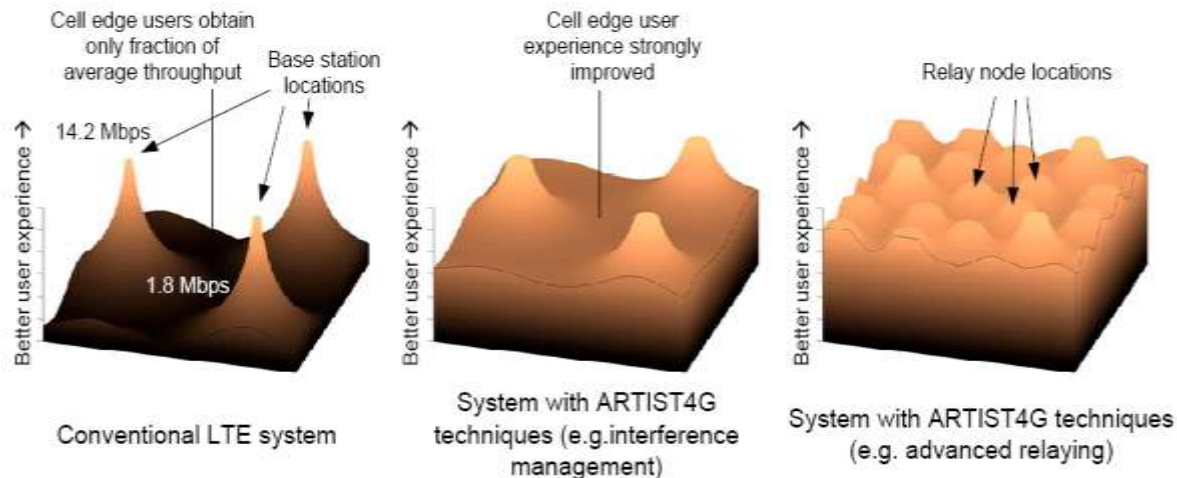

5,55Mb/s

Hvernig bætum við upplifun á bitahraða í farsímakerfum

LTE er hannað fyrir hámarkshraða. Meðalbitahraði getur verið 1/10 af hámarkshraðanum á fulllestuðum sendi og jaðar bitahraðinn getur farið niður í 1/100 af hámarks bitahraðanum.

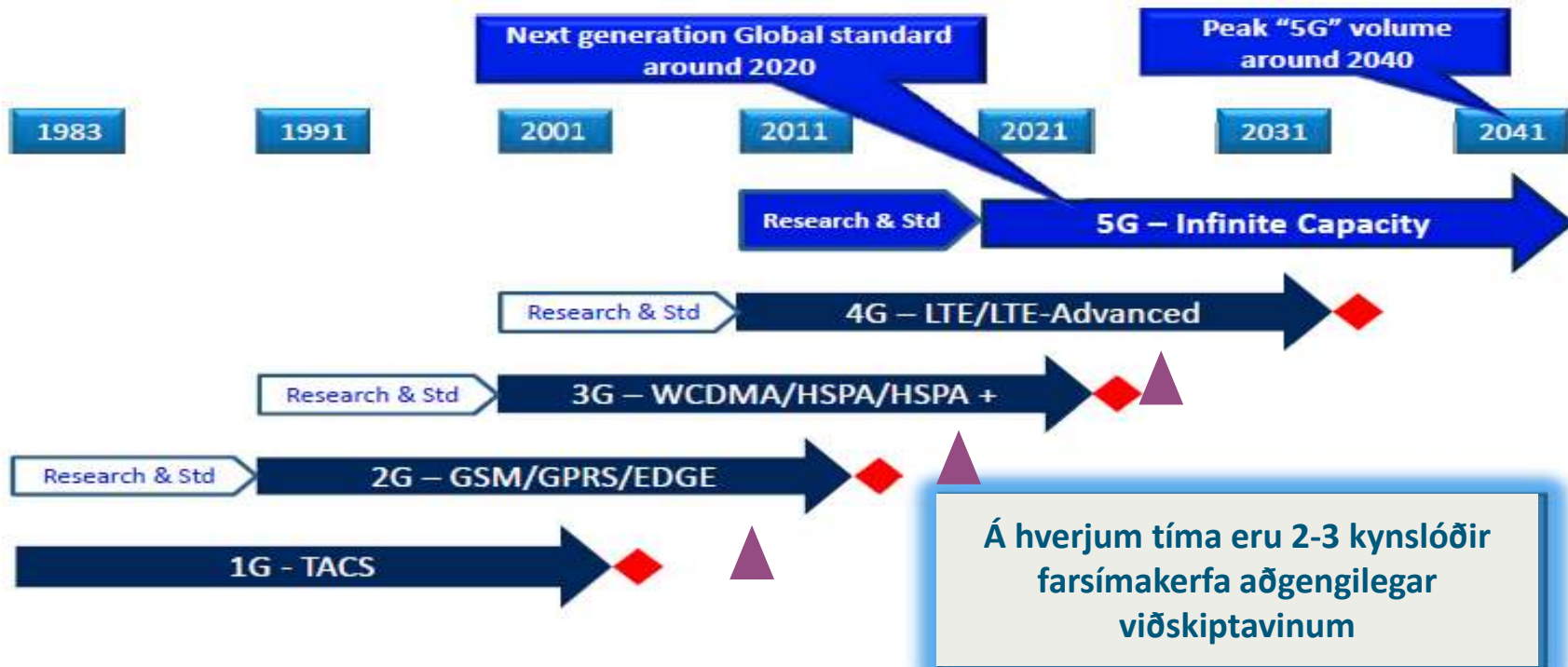
Heimild: R&D Orange

Heimild: FP7 ITC ARTIST4G

Þróun á farsímakerfum til framtíðar

Rekstrarlok eða möguleg rekstrarlok hjá Símanum

Farsímakynslóðir og ný þjónusta

2G – 1992
Voice
Messages

3G – 2002
+ Data
+ Positioning

4G – today
+ Video eve
+ 3D Graphi

5G – 2022
+ Tactile Internet
+ M2M
+ Tb/s WiFi

A wide landscape view of a glacial lake with a glacier in the background under a clear blue sky. The foreground is a dark, rocky slope. The lake is a milky, greyish-brown color. The glacier is a long, white, snow-covered ridge in the distance.

Þróun Wi-Fi

Þróun Wi-Fi

- Wi-Fi (Wireless Fidelity) rímar við HiFi (High Fidelity)
- Wi-Fi þróaðist á 10. áratugnum sem þráðlaus tækni fyrir innanhúss fjarskiptanet (WLAN)
- IEEE 802.11 staðlar

Þróun Wi-Fi

- Hraðinn hefur vaxið úr 2 Mb/s 1997 í nærri 7000 Mb/s 2013

- Ástæður

Ný tækni, OFDM, MIMO

Meiri bandbreidd (ný tíðnisvið)

- Regla Shannons

$$C = B \log_2(1 + S/N)$$

C = rásarrýmd = hámark bitahraða

B = bandbreidd

S = merkisstyrkur

N = suðstyrkur

Hvað er MIMO?

MIMO = Multiple Input Multiple Output

- Ný tækni sem leyfir að senda óháða gagnastrauma á sömu tíðni á sama tíma
- „Space Division Multiple Access“
- Fjöldi loftneta á búnaði segir til um fjölda strauma
- Ef MIMO gengur upp margfaldast flutningsgetan
  - Verður að vera mjög gott merkis-suðs hlutfall (SNR)
  - Verður að vera umhverfi sem endurkastar radióbýlgjum vel

MIMO er í Wi-Fi og LTE

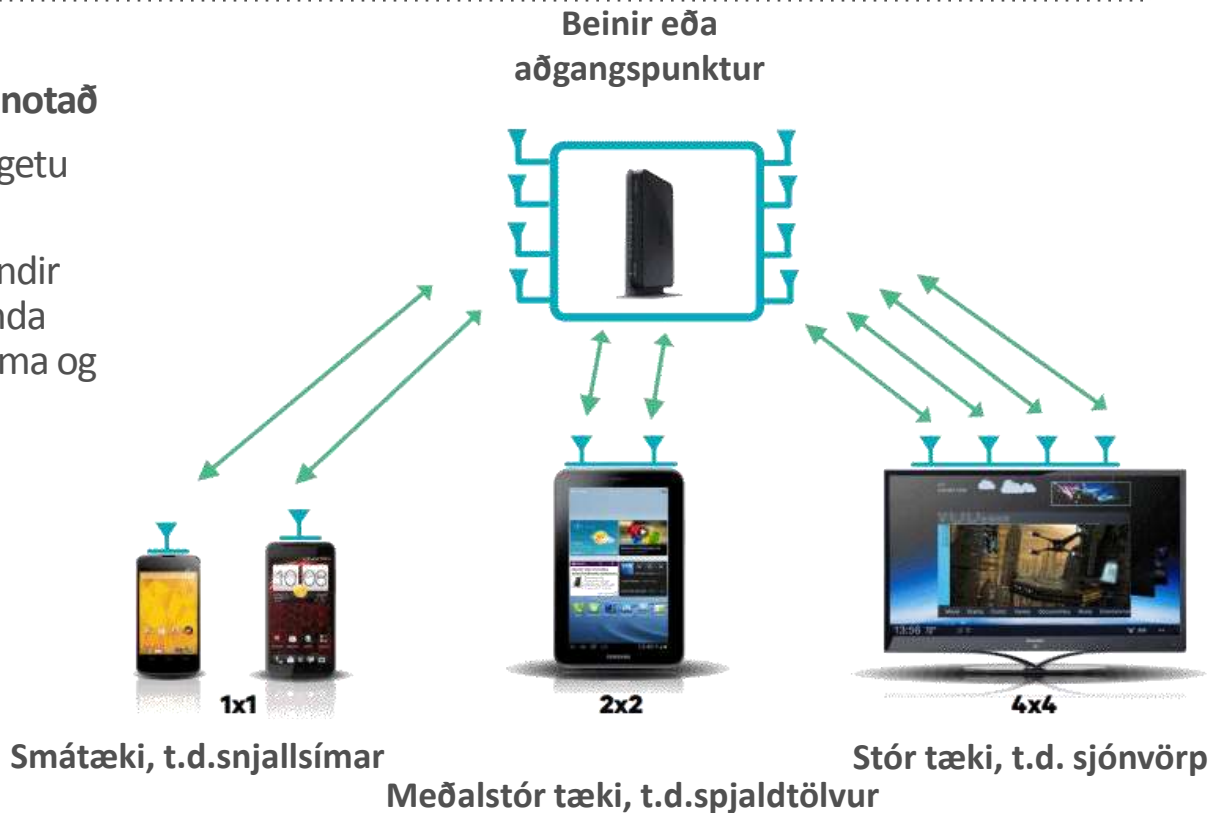
- Fjöldi MIMO strauma er sami og fjöldi loftneta á búnaðinum

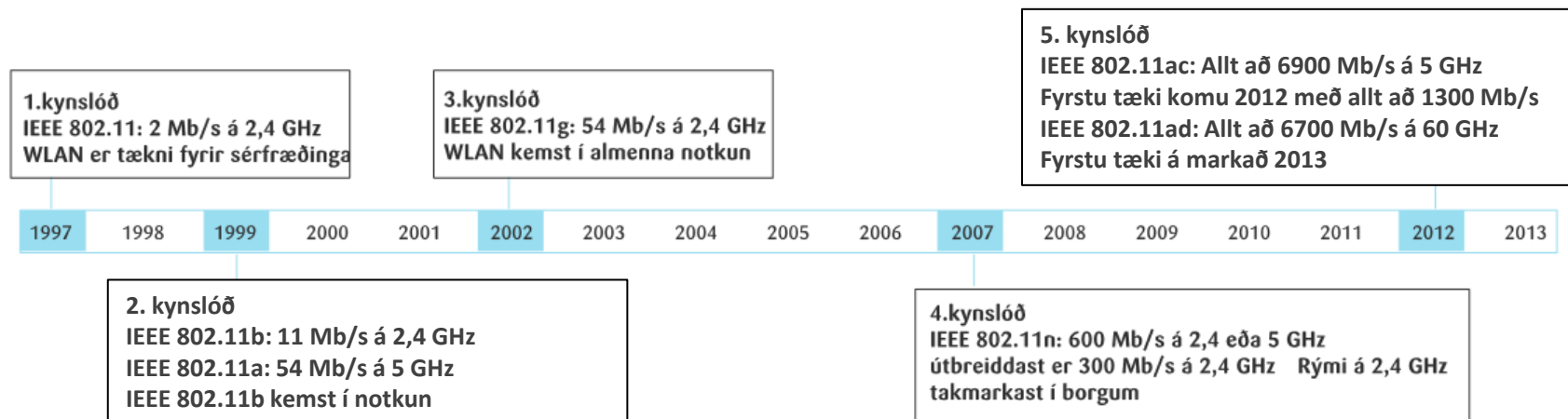
MIMO fyrir marga (MU-MIMO)

Hingað til hefur MIMO verið notað

- Til að margfalda flutningsgetu milli tveggja punkta
- Með MU-MIMO getur sendir sent fleiri en einum notanda gagnastraum(a) á sama tíma og sömu tíðni

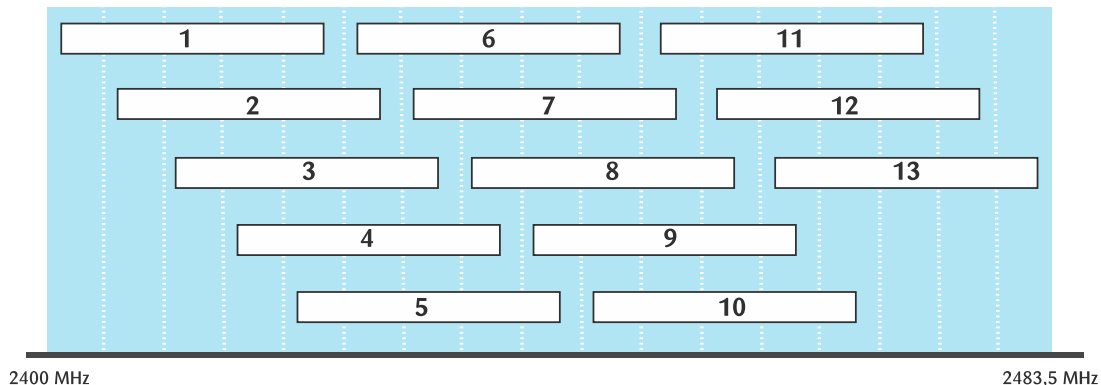

Þróun Wi-Fi

Tíðnisvið Wi-Fi

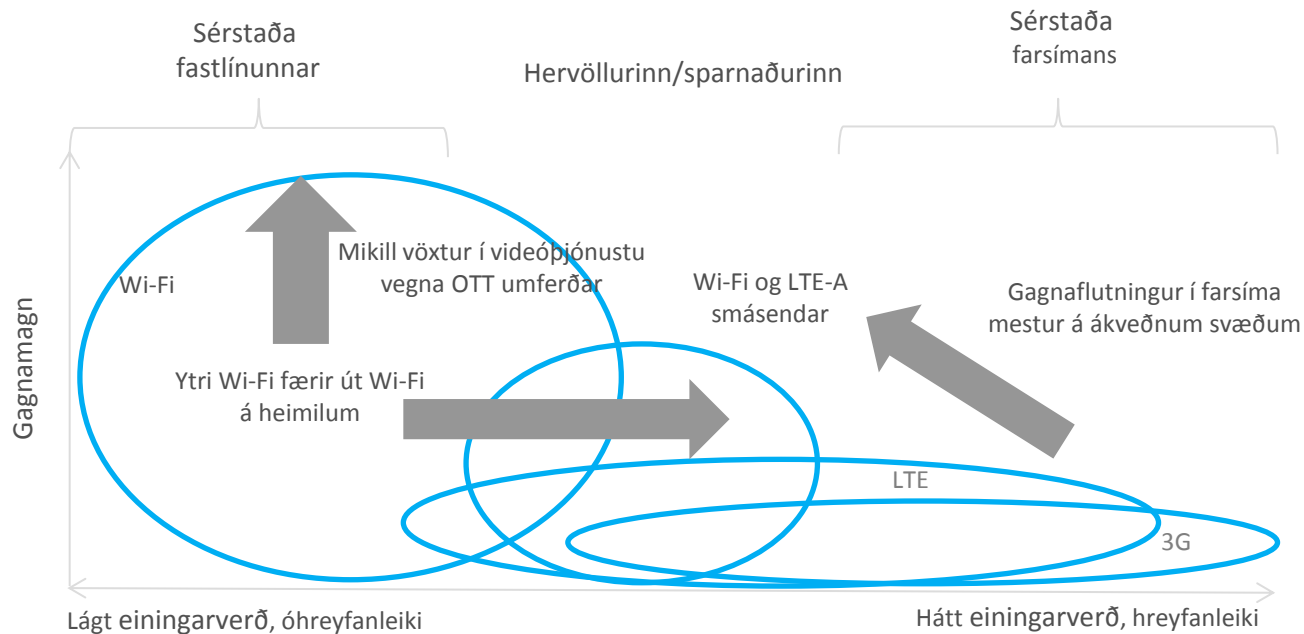

Rásir á 2,4 GHz skarast mikið

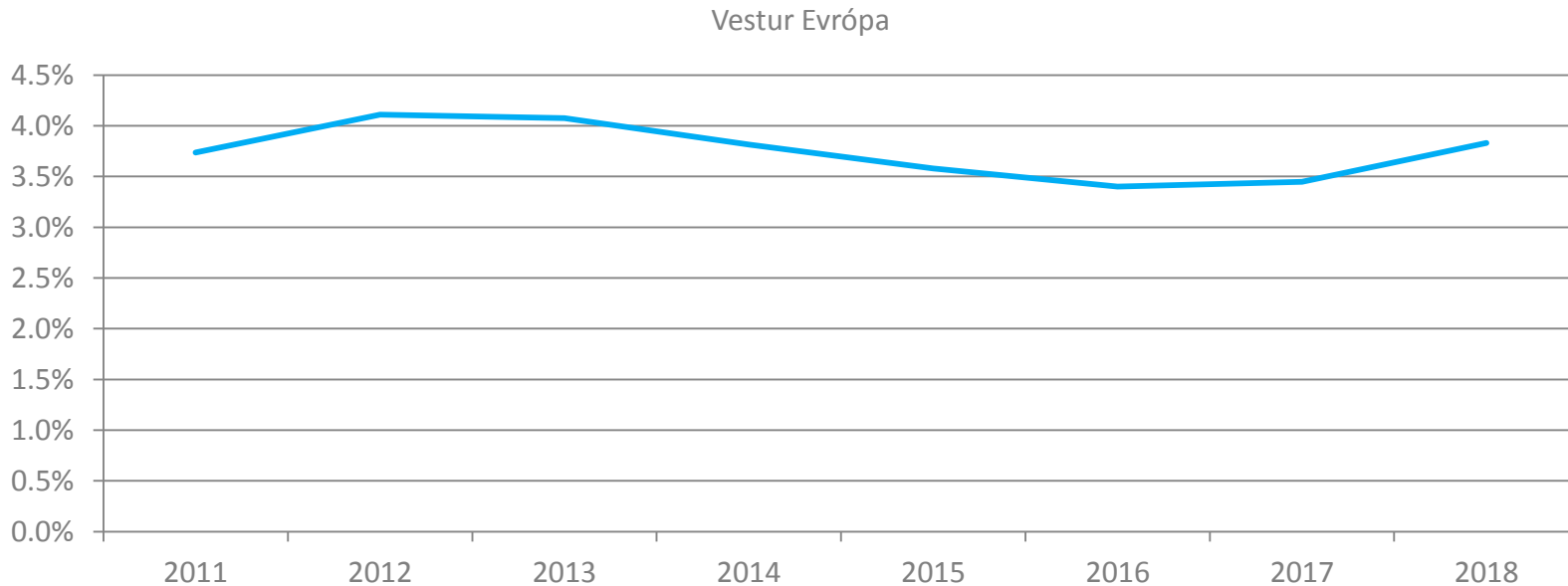
- Ef þið eruð með fleiri en einn aðgangspunkt heima hjá ykkur veljið þá rásir sem skarast ekki, t.d.
- 1, 6 og 11 eða 1, 6 og 12 eða 1, 6 og 13 eða 1, 7 og 12 o. s. frv.
- Skoðið hugsanlegar truflanir frá nágörnum, t.d. með WiFi Analyser eða inSSIDer sem eru ókeypis forrit á Android

Samspil 4G og Wi-Fi

Samspil fastlínu- og farsímaþjónustu í gagnaflutningi

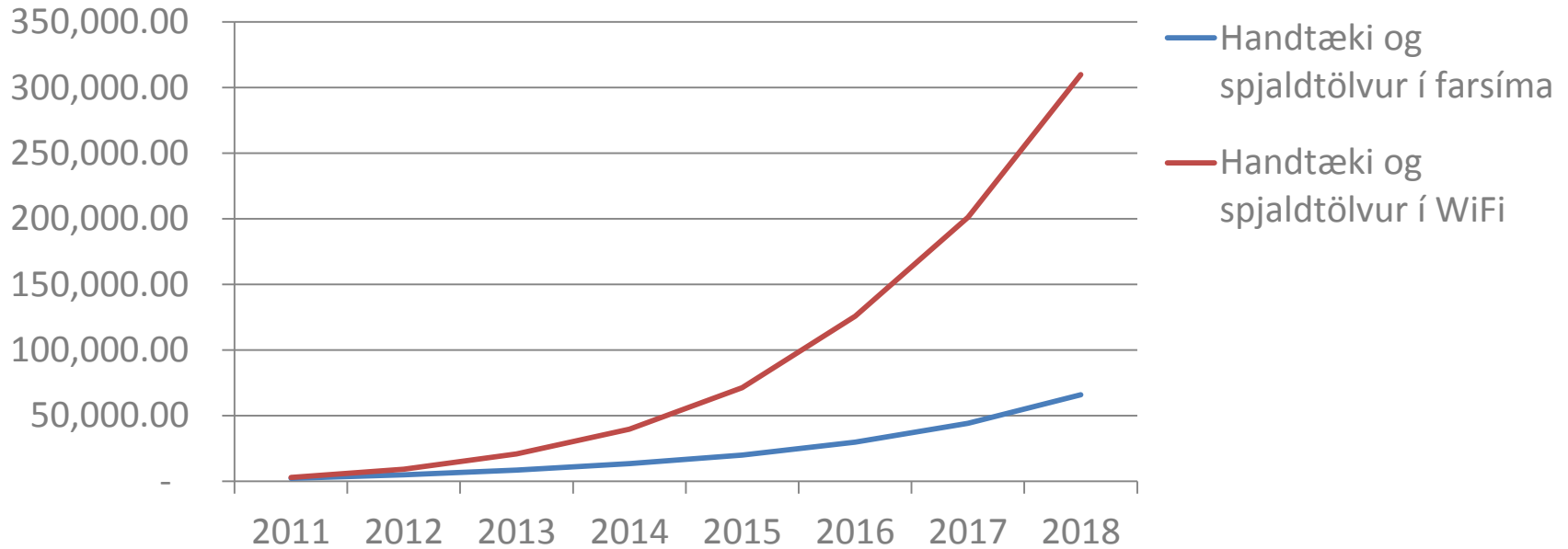

Gagnaflutningur í farsíma sem hlutfall af heildar internetumferð, 2011-18

Þróun umferðar í handtækjum og spjaldtölvum á heimilum, 2011-18

Petabæt /ári

Snjallsíma gagnaflutningsnotkun í völdum löndum*

Heildar snjallsíma gagnaflutningur sem flutt var á farsímakerfum

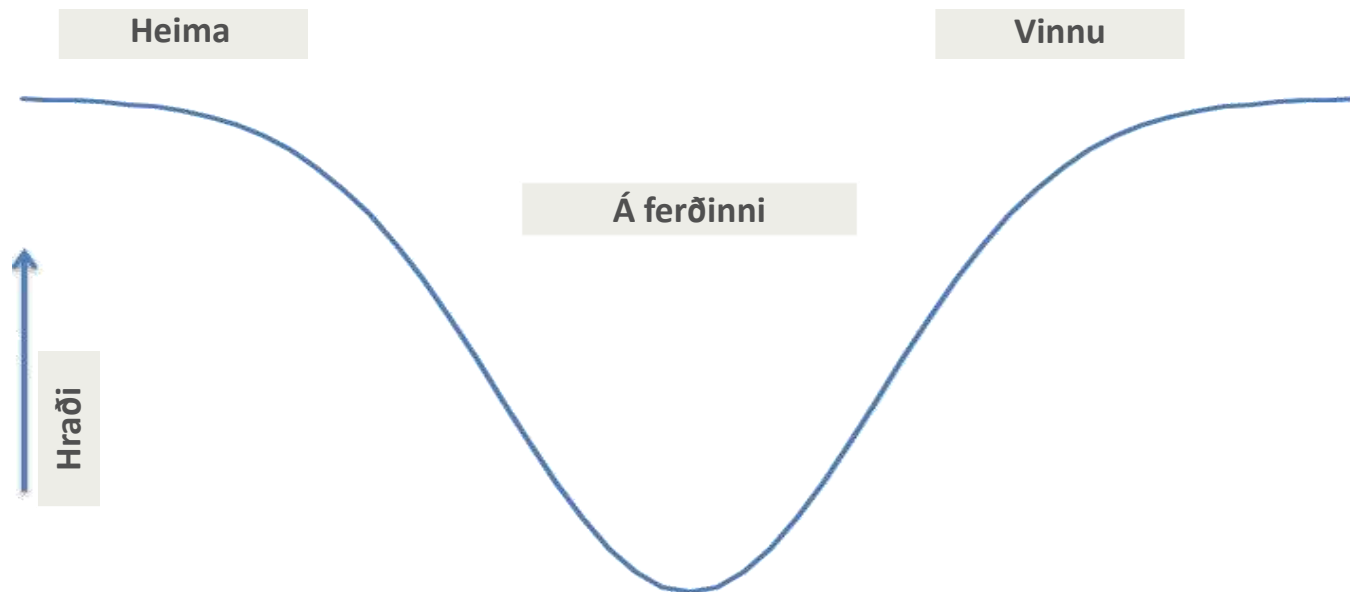

Heildar snjallsíma gagnaflutningur sem flutt var á Wi-Fi

Wi-Fi umferð er viðbót við farsímaumferð í snjallsímum

Tegund gagnaflutnings, sem notaður var í könnuninni				
Hlutfall af snjallsíma-notendum	7%	11%	18%	64%
Meðal Wi-Fi umferð pr. mánuð (meðaltal/miðgildi)	—	369/76 MB	—	679/148 MB
Meðal farsíma umferð pr. mánuð (meðaltal/miðgildi)	—	—	370/122 MB	417/111 MB

Þörfin á hraða er háð staðsetningu

Þörfin fyrir hraða er meiri á heimili eða vinnustað, en á ferðinni á milli þeirra.

Wi-Fi er í yfirburðastöðu á heimilum

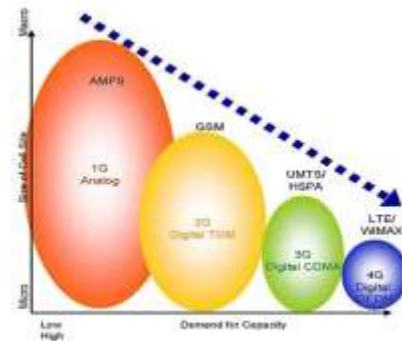
„**Wi-Fi is the default network for most smartphone and tablet traffic.** Wi-Fi is not a work-around for cellular in the home – it is the default option – although it is a poor substitute for outdoor mobile data. **The most data-intensive traffic will tend to get consumed indoors, because that's the natural place to consume it, not because it is the only place with good enough connectivity.**“

A photograph of an office environment. In the foreground, a man with a beard, wearing a grey sweater, is seated at a desk, talking on a black office telephone. He is looking towards the right. On his desk, there is a computer monitor, a desk lamp, and some papers. In the background, other office workers are visible at their desks, also working. The office has a modern feel with wooden desks and adjustable desk lamps.

Er framtíð farsímakerfa smásendar?
3G/4G/Wi-Fi

Núverandi farsímakerfi að ná fullu þroskastigi

- Stórsendauppbyggingin (e. Macrocellular) er að ná fullum þroska í mörgum löndum, þ.s. hámarks afköst eru að nást.
- Smásendauppbygging er besta leiðin til dreifa til minni svæða og ná þeim afköstum sem markaðurinn óskar.
- Smásendar eru þó alls ekki án áskorana.
  - Kostnaður við smásenda er ekki lítill
  - Uppsetning á smásendum er mjög háð aðgengi að samböndum
  - Smæð sendanna þýðir ekki minni vandamál varðandi staðsetningu eða minni rekstrarkostnað

Source: PCIA and ADC Telecommunications, Inc.

Síðasti Móhíkaninn?

- *“Mobile-only operators are set to become a thing of the past as telcos increasingly seek to own the infrastructure that connects up their base stations..... to cope with smaller cell architectures and the fixed assets they will require to support them.”*
- **“There’s room for mobile-only in certain countries for a certain amount of time,”** says Andy Hudson, head of spectrum policy at Vodafone. **“But I don’t think we’ll be talking about it in 10 years,”** he predicts.
- In Europe there are around 1.5 fixed networks per market—typically one national player and one cableco with 50% coverage—and three-to-four mobile operators, points out Stephen Howard, head of global telecoms, media and technology research at HSBC. **“We will see more [fixed-mobile] convergence over time,”** Howard says.

A wide waterfall cascades over dark, layered volcanic rock formations. The water is white and frothy as it falls, creating a stark contrast with the dark, rugged rock. The surrounding landscape is rocky and barren, with some sparse vegetation visible on the upper slopes. The sky is a clear, pale blue.

Endabúnaður fyrir Wi-Fi

Endabúnaður

Skv. Analysys Mason er um 70% af gagnaumferð í snjallsíma til og frá símtólum innanhúss

- Getur því farið fram um Wi-Fi net séu þau til staðar
- Á Íslandi er þetta hlutfall mun hærra vegna mikillar inniveru landsmanna
- 80% - 90% af seldum spjaldtölvum eru aðeins með Wi-Fi

Endabúnaður með Wi-Fi

Seldur endabúnaður með Wi-Fi	2012 (millj. tækja)	2015 (millj. tækja)
Snjallsímar og tengdur búnaður	685	1459
Spjaldtölvur, rafbókaspjöld, spilarar og fl.	199	360
Kjöltutölvur, tölvur og jaðarbúnaður	392	717
Tengd tæki á heimilum	107	287
Annað	39	338
Samtals	1422	3161

Samnýting Wi-Fi og 3G/4G

Samnýting Wi-Fi og farsíma (3G/4G)

Í fjarskiptaheiminum hefur mikið verið talað um að nýta Wi-Fi til að létta undir með 3G/4G

- „Wi-Fi offloading“
  - Hugmyndin er að setja upp Wi-Fi búnað þar sem er mikil umferð svo að hluti álagsins fari á Wi-Fi
    - Í stórum borgum er stundum engin önnur leið, skortur á tíðnisviðum
    - Wi-Fi búnaður getur verið hagkvæm lausn til að draga úr yfirálagi
    - Getur nýst til að bjóða þjónustu á ákveðnum stöðum, t.d innan verslunar (e. Location Based Services)
  - Slík Wi-Fi fjarskipti geta verið
    - Ókeypis (fyrir alla eða aðeins viðskiptavini viðkomandi símafélags)
    - Gjaldfærð
- Hér á landi hefur verið lítið um Wi-Fi til notkunar fyrir hvern sem er „Public Wi-Fi“
  - A.m.k. í boði símafélaga
  - „Public Hotspot“

Wi-Fi umhverfið

Nokkur fyrirtæki bjóða „public Wi-Fi“ þjónustu erlendis

- Ziggo (hollenskt kapalfélag, 1 milljón aðgangspunktur)
- Boingo (700 þús. aðgangspunktur í BNA)
- iPass (einkum á fyrirtækjamarkaði, 1,4 milljón staðir)
- Towerstream (1000 aðgangspunktur í NYC)
- AT&T, BT og Verizon

Framleiðendur Wi-Fi búnaðar ötulir við að koma honum á framfæri við eigendur veitingastaða, íþróttaleikvanga, verslanamiðstöðva, flugvalla og slíkra

- Ericsson (BelAir), Ruckus Wireless, Adtran, Alvarion, GoNet Systems, Huawei, ZTE, Edgewater, og NSN
- OTT aðilar eru byrjaðir að bjóða „public Wi-Fi“
  - Google og Level 3 hjá Starbucks
  - Facebook í samstarfi við Cisco

Wi-Fi sem viðskiptataækifæri

- Almennt telja símafélög litla tekjumöguleika í Wi-Fi
  - Þó eykur Wi-Fi ánægju viðskiptavina
  - Símafélög geta boðið mjög góða Wi-Fi þjónustu með SIM-stýrðum aðgangi, öryggi og þjónustustýringu (SP Wi-Fi)
  - Útvíkkar þjónustusvæði símafélaga inn í húsakynni fyrirtækja og heimila á hagkvæman hátt
  - Staðallinn IEEE 802.21 gerir kleift að bjóða saumlausa þjónustufærslu milli 3G/4G og Wi-Fi
    - T.d. getur sjónvarpsáhorf haldið áfram þótt viðkomandi fari með spjaldtölvuna út af heimilinu í bíltúr
  - AM telur líklegt að framboð á SP Wi-Fi aukist mjög og að borgandi notendur njóti afburða þjónustu en aðrir geti fengið „best effort“ þjónustu
  - Nauðsynlegir staðlar komnir og búnaður kemur nú um þessar mundir
  - AT&T, KT, NTT DOCOMO og China Mobile þegar byrjuð með „pre-standard“ búnaði

Wi-Fi sem viðskiptataækifæri

AM telur að Wi-Fi notkun sé öðru vísi en 3G/4G notkun

- Hefur lítil áhrif á 3G/4G önnur en að létta á henni
- Oftast er Wi-Fi umferð til viðbótar við 3G/4G umferð
- Fólk streymir myndefni og leikjum yfir Wi-Fi sem það myndi ekki gera yfir 3G/4G vegna kostnaðar og skorts á hraða
- Mjög mikill vöxtur í Wi-Fi umferð
  - AT&T segir að Wi-Fi umferð hafi þrefaldast milli 2011 og 2012
- Ljóst er að Wi-Fi krefst all mikillar athygli símafélaga
  - E.t.v. ekki kostur á miklum tekjum en miklar þjónustubætur og ánægðari viðskiptavinir

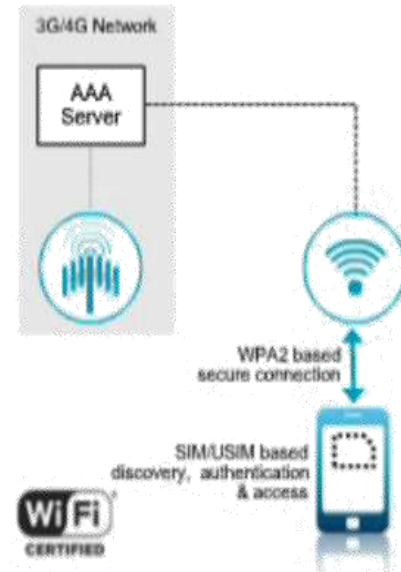

Passpoint, Hotspot 2.0

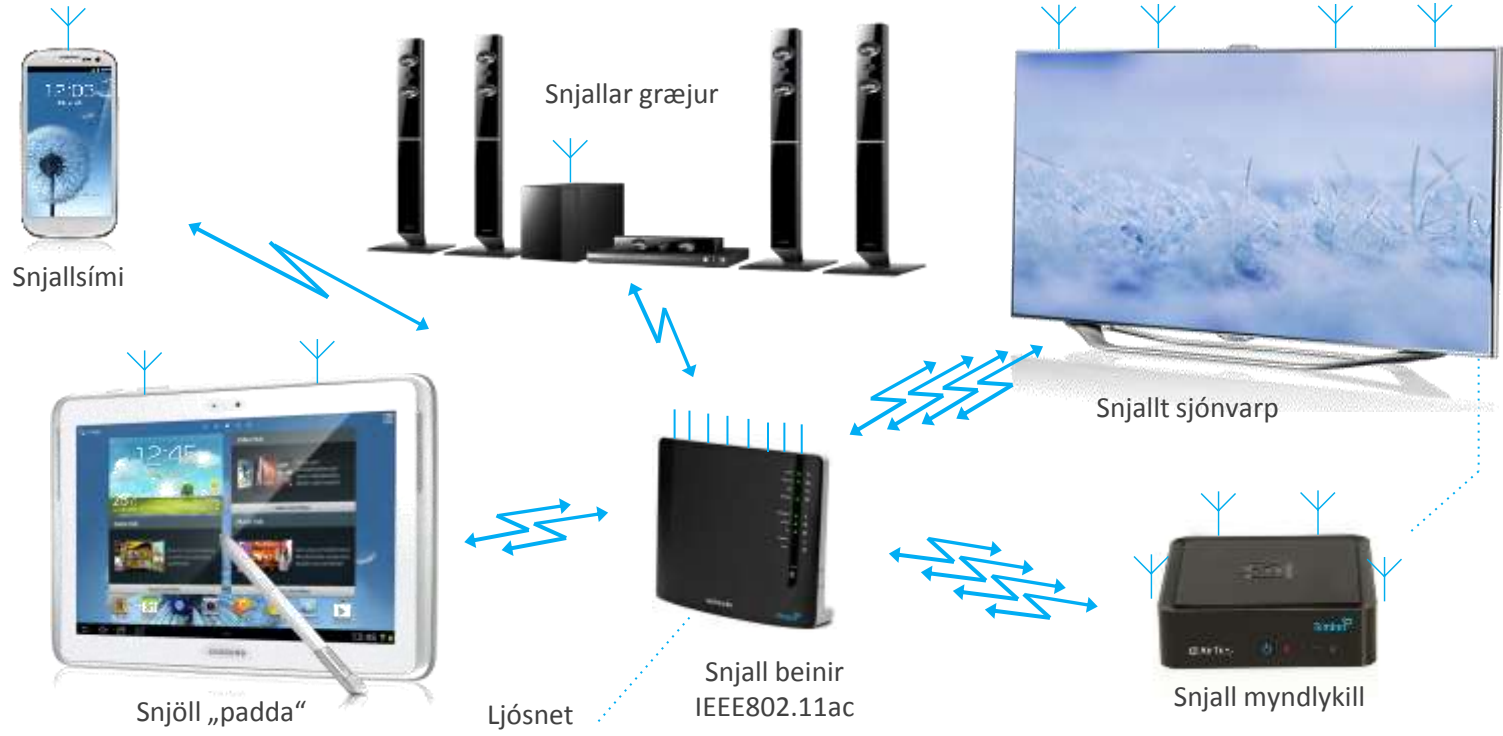

Sjálfvirk netskynjun og aðgangur

- Notandi þarf ekkert að gera
- Sömu aðgangsorð fyrir alla Wi-Fi reiti sem tilheyra kerfinu
- Auðkenning byggð á 3G/4G SIM/USIM
- WPA2 öryggi
- Reiki milli Wi-Fi stöðva og yfir í 3G/4G, ekki hreyfanleiki
- Uppsetningar 2013

Dæmi um IEEE 802.11ac Wi-Fi notkun á heimili

Samantekt

- Samspil fastlínu- og farsímakerfa er að aukast
- Farsímakerfi munu ekki geta keppt við fastlínu í háum samfelldum bitahraða, þ.s. Ljósnet og arftakar þess eru fyrir hendi
- Í farsímakerfum er ekki alltaf hægt að veita viðskiptavinum tiltekinn hraða því hann fer eftir álaginu á sendi á hverjum tíma.
  - Því er farsælla að leggja áherslu á gagnamagn en hraða
- Til að mæta þörfum markaðarins á næstu árum verða farsímakerfi í ríkari mæli að byggja á smásendum
- Wi-Fi mun halda forystunni innan heimila og innan minni fyrirtækja
- Wi-Fi mun í ríkari mæli vinna með farsímakerfum, í sendum og auðkenningu

Takk fyrir

Spurningar?

